

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Котлы Бөкәш авыл жирлеге
Советы

КАРАР № 14

Котлы Бөкәш авылы

2023 елның 29 нче августы

Татарстан Республикасы Балык
Бистәсе муниципаль районы Котлы
Бөкәш авыл жирлеге территориясендә
төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турында Нигезләмәне раслау
хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 19 пункты нигезендә, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, «Котлы Бөкәш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Котлы Бөкәш авыл жирлеге Советы:

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Котлы Бөкәш авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында беркетелгән нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Котлы Бөкәш авыл жирлегенең махсус мәгълүмат стендларында урнаштырырга: Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Котлы Бөкәш авылы, Совет урамы, 34 йорты, Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Тәберде Чаллысы авылы, Совет урамы, 34 йорт, Мәмле Казаклар Чаллысы авылы, Үзәк урам, 29 йорт һәм Балык Бистәсенең рәсми сайтында-Татарстан Республикасы Бистәсе муниципаль районы Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге адрес буенча: [http://ribnaya - sloboda.tatarstan.ru](http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru) шулай ук Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталы» нда түбәндәге адрес буенча: <http://pravo.tatarstan.ru>.

Балык Бистәсе муниципаль районы
Котлы Бөкәш авыл жирлеге Башлыгы:

Г.Г. Нәҗипов

Кабул ителгән

Татарстан Республикасы Балык
Бистәсе муниципаль районы Котлы
Бөкәш авыл җирлеге Советының 2023
елның 29 августында 14
номерлыкарары белән

НИГЕЗЛӘМӘ

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Котлы Бөкәш
авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль
турында

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль
районы Котлы Бөкәш авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба-
муниципаль контроль).

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең предметы булып юридик
затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм гражданнар тарафыннан Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районының Котлы Бөкәш авыл җирлеген төзекләндерү
кагыйдәләре белән билгеләнгән мәҗбүри таләпләрне үтәү, шулай ук контроль
чаралар нәтиҗәләре буенча кабул ителә торган карарларны үтәү тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль объектларын исәпкә алу
әлеге Нигезләмәгә ярашлы рәвештә Балык Бистәсе муниципаль районы Котлы
Бөкәш авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба-Башкарма комитет) тарафыннан
башкарыла. Муниципаль контроль объектлары турындагы мәгълүматларны жңю,
эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алуда аларны исәпкә алу максатларында Башкарма
комитет норматив хокукий актларга ярашлы рәвештә аңа тапшырыла торган
мәгълүматны, ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында алына торган мәгълүматны,
шулай ук һәркемгә ачык мәгълүматны куллана.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль Балык Бистәсе муниципаль
районы Котлы Бөкәш авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба-муниципаль
контроль органы) тарафыннан башкарыла.

1.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы органның вазыйфай затларына,
аларның вазифа бурычларына, вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә,
Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактика һәм контроль
чараларын үткәрү керә:

- Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Котлы Бөкәш авыл җирлеге башлыгы (алга таба-вәкаләтле органның вазыйфай заты).

1.6. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда вәкаләтле органның вазифай заты «дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 №248-ФЗ Федераль законның 29 статьясында билгеләнгән хокукларга һәм бурычларга ия (алга таба - 284-ФЗ номерлы Закон).

2. Муниципаль контроль объектлары

2.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль объектлары (алга таба контроль объекты) булып:

а) Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Котлы Бөкәш авыл җирлеген төзекләндерү кагыйдәләре белән регламентланган мәжбүри таләпләрне үтәүгә бәйле юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең һәм гражданның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәлсезлеге) ;

б) территорияне төзекләндерү элементлары - декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайланмалар, яшелләндерү элементлары, төрле җиһазлар һәм бизәкләр, шул исәптән бина фасадлары, корылмалар, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган корылмалар, төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр.

2.2. Муниципаль контроль органы 248-ФЗ номерлы Закон нигезендә контроль объектларын исәпкә алуны тәмин итә.

3. Контроль үткәргәндә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычларын идарә итү

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда куркынычларны бәяләү һәм идарә итү системасы кулланыла.

Өлеге Положениенң 2.1 пунктының а пунктчасында күрсәтелгән контроль объектлары зыян китерү (зыян китерү) куркынычының түбәндәге категорияләренә берсенә карый (алга таба куркыныч категориясе):

а) зур куркыныч;

б) уртача куркыныч;

в) уртача түбән куркыныч;

г) түбән куркыныч.

3.2. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычын бәяләү максатларында контроль объектларын куркыныч

категорияләренә кергү критерийлары һәм төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары әлеге Нигезләмәгә 1 нче кушымта нигезендә билгеләнә.

3.3. Контрольдә тотылган кешенең эшчәнлеген төрле куркыныч категорияләренә кертергә мөмкинлек бирүче критерийлар булганда, контрольдә тотылган кешенең эшчәнлеген югарырак куркыныч категориясенә кертергә мөмкинлек бирүче критерий кулланылырга тиеш.

3.4. Контроль объектының башка категориядәге куркыныч критерийларына туры килүе яки риск критерийларын үзгәртү турында мәгълүматлар килгән көннән башлап, муниципаль контроль органы 5 эш көне дәвамында күрсәтелгән контроль объектының куркыныч категориясен үзгәртү турында Карар кабул итәргә тиеш.

3.5. Контрольдә тотылган затлар муниципаль контроль органына куркыныч категориясен үзгәртү турында гариза бирергә хокуклы.

4. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычларын профилактикалау

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль гамәлгә ашырганда түбәндәге профилактика чаралары гамәлгә ашырыла:

- а) мәгълүмат бирү;
- б) хокукны куллану практикасын гомумиләштерү;
- в) кисәтү белдерү;
- г) консультация бирү;
- д) профилактик визит.

4.2. Профилактика чаралары 248-ФЗ номерлы закон белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

Муниципаль контроль органы профилактика чараларын исәпкә алуны тәмин итә.

4.3. Муниципаль контроль органы Балык Бистәсе муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча тиешле мәгълүматларны урнаштыру аша контрольдә тотыла торган затларга һәм мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча башка кызыксынган затларга мәгълүмат бирә: <https://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru> массакуләм мәгълүмат чараларында һәм башка формаларда контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә.

4.4. Муниципаль контроль органы ел саен 248-ФЗ номерлы закон белән билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып, төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында доклад әзерли.

Докладны әзерләүне оештыру төзекләндерү өлкәсендә вәкаләтле муниципаль контроль органына йөкләнә.

4.5. Муниципаль контроль органында мәжбүри таләпләрне бозу яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында мәгълүмат булганда һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китергән яки закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудырган дигән расланган мәгълүматлар булмаганда, муниципаль контроль органы контрольдә тотылган кешегә мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү (алга таба кисәтү) һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә тәкъдим итә.

Контрольдә тотылган зат кисәтү алганнан соң 10 эш көне эчендә муниципаль контроль органына күрсәтелгән кисәтүгә карата каршылык белдерергә хокуклы.

Каршылык үз эченә алырга тиеш:

каршылык белдерүче жирле үзидарә органы исеме;

юридик затның исеме, фамилиясе, исеме һәм шәхси эшмәкәрнең яки гражданның ата исеме, шулай ук контакт телефонының номеры (номеры), электрон почта адресы (адресы) (булган очракта) һәм контрольдә тотылган кешегә җавап җибәрергә тиешле почта адресы;

- кисәтү датасы һәм номеры;

контрольдә тотылган кеше игълан ителгән кисәтү белән килешми торган дәлилләр;

- контрольдә тотылган кеше кисәтү алган көн;

шәхси имза һәм Дата.

Кирәк булганда, үз дәлилләрен раслау өчен контрольдә тотылган кеше каршылыкка тиешле документларны яки аларның расланган күчермәләрен куша.

Каршылык турыдан-туры яки почта аша яки электрон рәвештә муниципаль контроль органының рәсми электрон почтасына язма формада бирелергә мөмкин.

Контрольдә тотылган кеше кисәтү алганнан соң, каршылык күрсәтүнең чик вакыты 10 эш көне тәшкил итә.

Муниципаль контроль органы каршылыкны карауның чик вакыты каршылыкны теркәгән көннән алып 15 эш көне тәшкил итә.

Каршылыкны объектив һәм һәрьяклап карау максатларында өстәмә мәгълүмат алу өчен запрос жибәрергә кирәк булганда, вәкаләтле органның вазыйфаи заты тарафыннан каршылыкны карауны озайтуның чик срогы 15 календарь көн тәшкил итә, каршылыкны жибәргән контрольдә тотылган затка аның карау срогын озайту турында хәбәр ителә.

Муниципаль контроль органы:

а) каршылыкны объектив, һәрьяклап һәм вакытында карауны тәмин итә, кирәк булганда каршылыкны жибәргән контрольдә тотылган зат яки аның вәкаләтле вәкиле катнашында;

б) кирәк булганда дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан һәм башка затлардан документлар һәм материаллар сорый;

в) каршылыкларны карау нәтижеләре буенча контрольдә тотылган кешенең бозылган хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызуга яки яклауга юнәлдерелгән чаралар күрә;

г) каршылыкларда куелган сорауларның асылы буенча язма җавап жибәрә.

Каршылыкларны карау нәтижеләре буенча муниципаль контроль органы түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

а) игълан ителгән кисәтүне гамәлдән чыгару формасындагы каршылыкны канәгатьләндерә;

б) каршылыкларны канәгатьләндерүдән баш тарта.

Каршылыкны карау нәтижеләре буенча карар кабул ителгән көннән соң икенче көннән дә соңга калмыйча, каршылык белдергән контрольдә тотылган кешегә язма формада һәм аның теләге буенча электрон формада каршылыкны карау нәтижеләре турында мотивацияле җавап жибәрелә.

4.6. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары контрольдә тотылган затларның һәм аларның вәкилләренең мөрәжәгатьләре буенча консультацияләр бирә.

Консультация (шул исәптән язма формада) мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча башкарыла.

Әгәр контрольдә тотылган кеше консультация мәсьәләләре буенча язма җавап бирү өчен язма рәвештә запрос биргән булса, консультация муниципаль контроль органы тарафыннан язма рәвештә башкарыла.

Консультация барышында төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйләү мәсьәләләре буенча аңлатмалар бирелә.

Консультация түләүсез башкарыла.

Консультация муниципаль контроль органы вазыйфай затлары тарафыннан телефон аша, шәхси кабул итүдә яки профилактик яки контроль чара үткәргү барышында башкарыла ала.

Язма рәвештә консультация биргәндә "Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатләрен карау тәртібе турында"гы Федераль закон нигезендә билгеләнгән таләпләр үтәлергә тиеш.

Контрольдә тотылган затларның һәм аларның вәкилләренәң бертөрле мөрәжәгатләре буенча консультациялар Балык Бистәсе муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән башкарыла: <https://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru> муниципаль контроль органы вазыйфай заты тарафыннан имзаланган язма аңлатма.

Консультация өчен контакт телефоннары номерлары, язма рәвештә запрослар жиберү өчен адреслар, консультация максатларында шәхси кабул итүне үткәргү графигы һәм урыны Балык Бистәсе муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә веб-адрес буенча урнаштырыла: <https://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>.

Консультацияләр:

куркыныч категорияләренә кергү критерийлары;

төзеклэндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру предметы булган мәжбүри таләпләр;

контроль чараларны үткәргү тәртібе, вакытлычалыгы һәм вакыты;

контрольдә тотылган затларның һәм муниципаль контроль органы вазыйфай затларының хокуклары һәм бурычлары;

муниципаль контроль органы вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять бирү тәртібе белән.

4.7. Профилактик визит муниципаль контроль органы вазыйфай заты тарафыннан контрольдә тотылган затның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә формасында үткәрелә. Профилактик визит барышында контрольдә тотылган зат аның вәкаләтләре, шулай ук контроль объектына карата үткәрелгән Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру үзгәртелгән турында хәбәр ителә.

Профилактик визит барышында контрольдә тотылган зат аның эшчәнлегенә яки ул кулланган контроль объектларына куелган мәжбүри таләпләр, аларның куркыныч критерийларына туры килүе, куркыныч категориясен киметүнең нигезләре һәм киңәш ителә торган ысуллары, шулай ук контрольдә тотылган затка карата үткәрелә торган контроль чараларның төрләре, эчтәлегә һәм интенсивлыгы турында хәбәр ителә.

Профилактик визит барышында муниципаль контроль органы вазыйфаи заты өлегә Нигезләмәнең 4.6 пунктында, шулай ук 248-ФЗ номерлы законның 50 статьясында билгеләнгән тәртиптә контрольдә тотылган затка консультация бирә ала.

Муниципаль контроль органы тарафыннан мәжбүри профилактик визит үткөрү югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата башкарыла.

Мәжбүри профилактик визит муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан контрольдә тотылган затның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә формасында үткәрелә.

Мәжбүри профилактик визит барышында контрольдә тотылган зат аның эшчәнлегенә яки аңа караган контроль объектларына куелган мәжбүри таләпләр, аларның куркыныч критерийларына туры килүе, нигезләре һәм куркыныч категориясен киметүнең киңәш ителгән ысуллары турында хәбәр ителә.

Мәжбүри профилактик визит барышында муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан контроль объектларын куркыныч категориясенә кертү өчен кирәкле мәгълүмат жыю гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Мәжбүри профилактик визит үткөрү турында контрольдә тотылган кешегә ул уздырылганчы 5 эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр ителергә тиеш.

Контрольдә тотылган зат мәжбүри профилактик визит үткөрүдән баш тартырга хокуклы, бу хакта муниципаль контроль органына аны үткөрү датасына кадәр 3 эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

Мәжбүри профилактик визит үткөрүнең чик вакыты 1 эш көне тәшкил итә.

Мәжбүри профилактик визит үткәргәндә контрольдә тотылган затларга мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Контрольдә тотылган кешенең профилактик визит барышында алган аңлатмалары тәкъдим итү характерында.

Әгәр мәжбүри профилактик визит үткәргәндә контроль объектлары закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнең турыдан-туры куркынычы

булып тора яки мондый зыян (зыян) китерелгән икән, муниципаль контроль органы вазыйфаи заты контроль чаралар үткәрү турында Карар кабул итү өчен бу хакта вәкаләтле органның вазыйфаи затына шунда ук мәгълүмат жиберә.

Мәжбүри профилактик визит нәтижеләре буенча муниципаль контроль органы вазыйфаи заты мәжбүри профилактик визит үткәрү турында акт төзи.

4.2. Тикшерү кәгазьләре

4.2.1. Контроль чараларын үткәрүне оптимальләштерү һәм контроль объектларда зыян китерү куркынычын киметү максатыннан муниципаль контроль органы тикшерү кәгазьләрен (контроль сораулар исемлеген, аларга җаваплар контрольдә тотылган затның мәжбүри таләпләрне үтәвен яки үтәмәвен күрсәтә) төзи һәм раслый.

4.2.2. Тикшерү кәгазьләре вәкаләтле органның норматив хокукый акты белән билгеләнә.

4.2.3. Тикшерү кәгазьләре контрольдә тотылган кешегә Россия Федерациясе законнарында каралмаган мәжбүри таләпләрне үтәү бурычын йөкли алмый.

4.2.4. Контрольдә тотылган затларны үз-үзләрен тикшерү максатыннан, тикшерү кәгазьләре Балык Бистәсе муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмат - телекоммуникация челтәрендә, "муниципаль контроль"бүлекчәсендә урнаштырыла һәм актуаль хәлдә саклана.

4.2.5. Контроль чаралар үткәргәндә, контроль чараны үткәрү турындагы карарда күрсәтелгән тикшерү кәгазьләре контроль сорауларга җаваплар кертү юлы белән электрон формада вазифаи зат тарафыннан тугырыла һәм контроль органы вазыйфаи затының көчәйтелгән квалификацияле электрон имзасы белән раслана.

5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру

5.1. Муниципаль контроль планлы контроль чаралар үткәрмичә башкарыла.

5.2. Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольдә тотылган зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә түбәндәге планнан тыш контроль чаралар үткәрелә:

а) документаль тикшерү;

б) күчмә тикшерү;

в) рейд тикшерүе.

Контрольдә тотылган кеше белән аралашмыйча түбәндәге чаралар үткәрелә:

а) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү;

б) күчмә тикшерү.

5.3. Контроль чаралар үткәру өчен нигез булып:

- муниципаль контроль органында закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) яки зыян китерү (зыян китерү) куркынычы турында мәгълүмат булу яки контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау, яки контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау;

- прокурорның законнарның үтәлешен, прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатләр буенча гражданның хокукларын үтәвен контрольдә тоту (күзәтү) кысаларында контроль чара үткәру турындагы таләбе;

- әлеге күрсәтмә белән билгеләнгән документларны һәм мәгълүматларны контрольдә тотылган зат тапшырмаган очракта, яки алар нигезендә күрсәтелгән күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаган очракта, мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турында муниципаль контроль органы күрсәтмәсен үтәү срогы тәмамлану.

Контроль чаралар муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары тарафыннан вәкаләтле орган вазыйфаи заты биргән йөкләмәләр нигезендә үзара хезмәттәшлексез үткәрелә.

Муниципаль контроль органы вазыйфаи заты мәжбүри таләпләрне бозу характерын, аларны үтәүне бәяләү өчен кирәкле контроль гамәлләрне исәпкә алып, контроль чараларның төрен билгели.

Контроль чараны үткәру барышында муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тарафыннан муниципаль контроль объектларына карата мәжбүри таләпләрнең үтәлеше бәяләнә.

5.4. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда тикшерүләр, аларның нәтижәләре һәм ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу нәтижәләрен кисәтү һәм (яки) бетерү буенча күрелгән чаралар турында мәгълүматны контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертергә тиеш.

5.5. Документаль тикшерү барышында түбәндәге Контроль гамәлләр башкарылырга мөмкин:

а) язма аңлатмалар алу;

б) документларны таләп итү;

Документларны тикшерү вакыты ун эш көненнән артмаска тиеш. Күрсәтелгән срокка контроль орган тарафыннан контрольдә тотыла торган затка документлар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны контроль органга тапшырылганчыга кадәр, шулай ук контрольдә тотыла торган затка контрольдә тотыла торган зат тәкъдим иткән документларда хаталарны һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында контроль орган мәгълүматын жибергәннән соң яисә аларның туры килмәве турында документлар тапшыру таләпләре жиберелгәннән соң чор кертелми әлеге документлардагы мәгълүматлар, контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольдә тотканда алынган документлардагы мәгълүматлар һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчыга кадәр кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшыру таләпләре.

5.6. Күчмә тикшерү барышында түбәндәге Контроль гамәлләр башкарылырга мөмкин:

- а) тикшерү;
- б) тикшерү;
- в) сораштыру;
- г) язма аңлатмалар алу;
- д) документларны таләп итү;
- е) үрнәкләр (үрнәкләр) сайлап алу;
- ж) инструменталь тикшерү;
- з) сынау;

Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты 10 эш көненнән артмаска тиеш. Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында хезмәттәшлек итүнең гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

Күчмә тикшерүне үткәрү турында контрольдә тотылган затка күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карарның күчәрмәсен, әгәр контроль төре турында Федераль законда башкасы каралмаган булса, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә, ул башланганчы егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча жиберү юлы белән хәбәр ителә.

5.7. Рейд тикшерүләре барышында түбәндәге Контроль (күзәтчелек) гамәлләр башкарылырга мөмкин:

- а) тикшерү;

- б) тикшерү;
- в) сораштыру;
- г) язма аңлатмалар алу;
- д) документларны таләп итү;
- е) инструменталь тикшерү;
- ж) сынау;

Рейд тикшерүен үткәрү вакыты ун эш көненнән артмаска тиеш. Рейд тикшерүе вакытында бер контрольдә тотылган кеше белән аралашу вакыты бер эш көненнән артмаска тиеш.

5.8. Тикшерү 248-ФЗ номерлы законның 77 статьясына ярашлы рәвештә башкарыла.

Рейд тикшерүе барышында тикшерү контрольдә тотылган зат яки аның вәкиле булмаган очракта, муниципаль контроль органында зыян китерү (зыян китерү) яки гражданның тормышына, сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә зыян китерү куркынычы турында мәгълүматлар булган очракта гына, видеоязманы мәжбүри кулланып башкарыла ала.

5.9. Күчмә тикшерү барышында гомуми кулланышта булган (чикләнмәгән даирә кешеләре өчен ачык) житештерү объектларында түбәндәге Контроль (күзәтчелек) гамәлләр башкарылырга мөмкин:

- а) тикшерү;
- б) үрнәкләр (үрнәкләр) сайлап алу;
- в) инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып);
- г) сынау;
- д) экспертиза;

Күчмә тикшерү контрольдә тотылган кешегә хәбәр итмичә үткәрелә.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясының 2 өлешендәге 1 һәм 2 пунктларында каралган карарлар кабул ителергә мөмкин түгел.

Бер объектны (бер-берсенә якын урнашкан берничә объектны) тикшерү вакыты, эгәр контроль төре турында Федераль закон белән башкасы билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән артмаска тиеш.

5.10. Инструменталь тикшерү муниципаль контроль органы вазифаи затлары тарафыннан махсус жиһазлар һәм (яки) техник приборлар кулланып, контрольдә тотылган затның мәжбүри таләпләрне үтәвен билгеләү максатыннан үткәрелә.

Инструменталь тикшерү нәтижеләре буенча 248-ФЗ номерлы законның 82 статьясының 4 өлешендә билгеләнгән таләпләргә ярашлы рәвештә инструменталь тикшерү протоколы төзелә.

5.11. Контроль чаралар барышында контроль гамәлләр әлеге Нигезләмәнең 248-ФЗ номерлы Законы һәм 4.8, 4.9 пунктлары белән билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

5.12. Контроль чаралар үткәргәндә муниципаль контроль органы вазифаи заты һәм контроль гамәлләр башкаруга жәлеп ителгән затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, Аудио - һәм (яки) видеоязма, дәлилләрен теркәүнең башка ысуллары кулланылырга мөмкин.

Дәлилләрен фиксацияләү ысуллары мәжбүри таләпләрнең бозылуын чагылдырган фиксация объектын берсүзсез идентификацияләргә мөмкинлек бирергә тиеш.

Контроль чаралар үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәүнең башка ысулларын, фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмаларны куллану кирәклеген турында карарны муниципаль контроль органнары вазифаи затлары мөстәкыйль рәвештә кабул итә. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен фото - яки видеофиксацияләү түбәндәге очракларда мәжбүри рәвештә башкарыла:

- контрольдә тотылган кеше булмаганда, күчмә тикшерү барышында тикшерү үткәргәндә;

күчмә тикшерү үткәргәндә, аның барышында аны үткәрүдә һәм контроль гамәлләр башкаруда киртәләр тормышка ашырыла.

Мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеоязманың теләсә нинди техник чаралары кулланылырга мөмкин.

Контрольдә тотылган зат мәжбүри таләпләрне бозу дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма үткәрү турында мәжбүри рәвештә хәбәр ителә.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар төшерү һәм бу максатлар өчен кулланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтижеләре буенча актта чагыла.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма нәтижеләре контроль чара актларына кушымта булып тора.

5.12. Контроль чараларны контрольдә тотылган зат белән үзара бәйләнешсез үткәрү нәтижәләре буенча муниципаль контроль органы вазыйфаи заты тиешле акты төзи, аны карау нәтижәләре буенча 248-ФЗ номерлы Закон нигезендә карар кабул ителә.

5.13. Контроль чаралар үткәргәндә һәм контроль гамәлләр башкарганда, алар 248-ФЗ номерлы закон таләпләренә ярашлы рәвештә контрольдә тотылган зат яки аның вәкиле катнашында үткәреләргә тиеш. Контрольдә тотылган кешенең яки аның вәкиленең булуы мәжбүри, контроль чаралар үткәрүдән, контрольдә тотылган кеше белән аралашуны таләп итмәгән контроль гамәлләр башкарудан тыш.

Контрольдә тотыла торган затлар булган шәхси эшмәкәр һәм граждан муниципаль контроль органына житди сәбәпләр (авыру яки жиңә алмаслык көч шартлары аркасында) булганда контроль чараны үткәргәндә катнаша алмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы. Мондый мәгълүмат килгән очракта, контроль чараны үткәрү муниципаль контроль органы тарафыннан шәхси эшмәкәр (граждан) муниципаль контроль органына мөрәжәгать итү өчен сәбәп булган шартларны бетерү өчен кирәкле вакытка күчерелә.

6 нчы бүлек. Контроль органы карарларына, контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять бирү

6.1. Контроль органы карарлары, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәлсезлеге) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 №248-ФЗ Федераль законның 9 бүлегә тарафыннан билгеләнгән тәртиптә шикаять ителәргә мөмкин.

7. Контроль орган эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү

7.1. Контроль орган эшчәнлегенең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү муниципаль контрольнең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасы нигезендә башкарыла.

7.2. Контроль орган эшчәнлегенең нәтижәлелеге һәм нәтижәлелеге күрсәткечләре системасына түбәндәгеләр керә::

1) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыянны (зыянны) минимальләштерү дәрәжәсен, максатчан (планлы) кыйммәтләр билгеләнгән һәм аларга ирешүне контроль орган тәмин итәргә тиеш булган тиешле эшчәнлек өлкәсендә зыян (зыянны) китерү куркынычын бетерү дәрәжәсен чагылдырган контроль төренең төп күрсәткечләре;

2) контроль (күзәтчелек) эшчәнлеген мониторинглау, аны анализлау, аны гамәлгә ашырганда барлыкка килгән проблемаларны ачыклау һәм аларның барлыкка килү сәбәпләрен билгеләү өчен кулланыла торган контроль төренең

индикатив күрсәткечләре, зыян китерү (зыян китерү) куркынычын бетерү дәрәжәсе һәм хезмәт, матди һәм финанс ресурслары күләме арасындагы нисбәтне, шулай ук контрольдә тотылган затларның эшчәнлегенә тыкшыну дәрәжәсен билгели.

7.3. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан кыйммәтләре, муниципаль контроль төрләре өчен индикатив күрсәткечләр әлеге Нигезләмәгә 2 нче кушымта белән билгеләнгән.

8. Соңгы нигезләмәләр

8.1. Әлеге Положение 01.09.2023 елдан үз көченә керә.

8.2. 31.12.2023 елга кадәр контроль орган тарафыннан документларны муниципаль контрольдә тоту барышында эзерләү, контроль органның вазыйфай затлары тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольдә тотыла торган затларга мәгълүмат бирү, контрольдә тотыла торган затлар белән документлар һәм мәгълүматлар алмашу кәгазьдә башкарыла.